

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat. za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Jugoslovanska ideja in Slovenci. — Program česke socijalne demokracije. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Po volitvah v Trstu. Razno. — Kranjsko: Razno. — Nekaj misli o družbi sv. Cirila in Metoda. — Prosveta. — Gospodarstvo: Obrtni stan. Podlistek: Moja smrt.

Jugoslovanska ideja in Slovenci.

Dr. H. Tuma — Gorica.

(Dalje.)

V.

Ako se zavedamo tega zgodovinskega, narodopisnega, zemljepisnega in gospodarskega položaja, tedaj nam mora biti jasno, da brez skupne jugoslovanske ideje ne moremo niti misliti na pravi razvitek posameznih jugoslovanskih plemen in da brez skupne velike mislivo voditeljice morajo ostati in postati posamezna jugoslovanska plemena odvisna od močnejših, po državah organiziranih tujih narodov, t. j. od Nemcev, Italijanov i. t. d. Danes menda ne bo med Slovenci, Hrvati, Srbi, Bolgari mislečega človeka, ki ne bi uvidel potrebe skupne ideje voditeljice, skupnega organizovanega dela. To imamo lahko za aksiom, in aktualno je sedaj vprašanje: Kako izpeljemo organizacijo skupnega dela?

Skupna organizacija se mora vsekakor razvijati v treh smereh: V politični, gospodarski in kulturni, a delo v vseh treh smereh se mora medseboj dotikati in spajati. Da dosedaj nismo imeli organizovanega skupnega dela na političnem, gospodarskem in kulturnem polju, to je žalostna istina. Temu je vzrok, ker se nismo poznali medseboj, in ker se posamezna plemena niso strinjala v političnih načelih, temveč so se pri posameznih jugoslovanskih narodih ustanovljale politične stranke po vzorcu evropskih

ustavnih držav, v katerih obstoje popolnoma drugačne razmere nego pri nas, in kjer je glavna vez že osnovana država.

Ako premostrimo naše stranke, vidimo, da se niso razvile samostalno, temveč so samo posnetek po nemških in francoskih uzorih. Tako so n. pr. vse jugoslovanske socijalno-demokratske stranke strogo marksistične prvega, najstarejšega kova. Niti ena se ni razvila organski, vsled potreb posameznih narodnosti, dežel ali držav. Zastopstva socijalnodemokratskih strank na slovanskem jugu so doktrinarna in se niso rodila naravnost iz naroda.

Prvi naš korak mora torej biti konstatiranje dejanskega socijalnega stanja posameznih plemen, in potem na temelju tega osnovati politično stranko.

Jugoslovanska plemena obstoje torej iz enega društvenega sloja, t. j. iz malega in srednjega posestnika. Niti eno jugoslovansko pleme nima plemstva, ne milijonarjev, ne razvite trgovine in industrije. Imamo skupno, t. j. demokratsko osnovo v najširjem pomenu, ki se da razdeliti na dva sloja, na delavski sloj po mestih, in na poljedelski sloj, ki tvori pretežno večino. Ker nimamo svojih bogatašev, nego se ves narodni imetek nahaja pri malem in srednjem posestniku, sledi iz tega, da pridemo do kapitala samo na kolektivistični način, t. j. potom zadrug. Smer našega političnega in gospodarskega dela mora torej biti demokratska in gospodarsko-zadružna.

Konstatirati moramo tudi dejstvo, da je eden prvih vzrokov, da so razdeljena jugoslovanska plemena, katoliško in pravoslavno veroizpovedanje. Radi tega moramo priti do nove smeri, smeri interkonfesionalnosti.

Iz politične organizacije moramo predvsem izločiti ono veliko svetsko stranko, ki predstavlja v socijalnem življenju skupno smer in skupno

organizacijo, t. j. socijalno-demokratsko stranko. Danes mora biti za vsakega socijologično nabrazenega človeka sklenjena stvar, da je socijalno demokratska stranka velika realna svetovna stranka, ki se vedno močnejše razvija. — Danes morajo računati o socijalno-demokratski stranki vse svetovne države in vidno in brzo se demokratizirajo tudi najkonservativnejše stranke. Priznavanje socijalno-demokratske stranke močnim faktorjem mora biti torej del jugoslovanske ideje. Socijalno-demokratska stranka je vezana tako na veliko industrijo in trgovino in vprav njen internacijonalni značaj v prvi vrsti jo je usposobil, da zadobi teren v središčih in večjih mestih, kot so Trst, Ljubljana, Zagreb, Belgrad, Sofija. S tem, da odločno odbija od sebe narodni šovinizem, organizuje socijalnodemokratska stranka naš živelj v imenovanih mestih, kjer takorekoč pripravlja pota vsaki drugi politični stranki. Da je temu tako, se prepričamo lahko v Trstu, kjer je soc. demokrat. stranka zlomila strupeni italijanski šovinizem, ki niti ni dopustil ganiti se slovenskemu življu, in kjer je oslabila kapitalistično-liberalno, doslej vsemogočno stranko in je uvedla v politično življenje široke sloje delavstva, malega obrtnika in posestnika. Ako jugoslovanska stranka podpira, ali vsaj ne ovira v delu socijalno-demokratske organizacije, dela to v svojo korist. Tako stopimo v dotiko tudi z organizovanim delavstvom češkim in ruskim.

Socijalno-demokratska stranka bo zlomila tudi madžarski šovinizem v velikem središču Budimpešti, in ako je katera stranka poklicana, da odpre na Ogrskem pota slovanski kulturni ideji, je to socijalna demokracija. Organizacija delavstva v smeri prikrojenega (revidiranega) socij. demokratskega programa, mora biti zahteva za vsakega zavednega Jugoslavana. Žal,

Moja smrt.

Spisal E. Zola.

(Dalje.)

V Parizu nisva poznala nikogar, in v novem uradu so me pričakovali šele v pondeljek. Po petnajsturni vožnji na železnici in po zaglušnem cestnem hrušču v tej tuji sobi sva se zdela kot dva jetnika, ker sem moral takoj po svojem prihodu leči v postelj in je potlej nisem več zapustil. Žena mi je stregla na svoj nežen in smehljajoč način, ali čutil sem, da je bila razburjena. Od časa do časa je stopila k oknu in pogledala ven, in potem se je vrnila k meni bleda in prestrašena. Ta veliki, neznansko hrušču meči Pariz, kjer ni poznala niti enega kamna, ji je vzbujal strah.

Uboga žena, kaj naj počne, ako se več ne prebudim, kaj bo ž njo v tem ogromnem, tujem mestu, brez pomoči, brez podpore, brez prijateljske duše!

Marjeta je medtem prijela mojo mrtvo čez posteljni rob visečo roko, jo poljubila in prosila z obupnim glasom: „Olivier, odgovori mi, Olivier!“ In potem je začela znova vzdihati: „Moj Bog, moj Bog, mrtev je, mrtev je!“

Smrt je bila torej tu, ali ni bila popolno uničenje, nič, ker sem lahko slišal in mislil, in le nič, zevajoča praznina je bila, kar me je od mladosti tako z grozo navdajalo. Nisem si mogel predstavljati, da bi izginilo popolnoma moje bistvo, in plašilo me je, da bodo potekla stoletja in stoletja, ko mene ne bo več, in ako sem slučajno v časniku bral opazko o kakem prihodnjem času, o bližnjem stoletju, sem se zgražal pri misli, da tedaj ne bom več živel. Kako, jaz naj grem odtod, a svet bo obstojal še nadalje? Ali se ne bi morala z mojim poginom zrušiti tudi cela svetovna zgradba?

Ah, če bi lahko po smrti vsaj sanjal o življenju! To je bila vedno moja želja, moje skrivno upanje! In zdaj sem bil mrtev in sem sanjal! Ali ah, to še ni bila smrt, in zbudil se bom kmalu, da, moram se vzbuditi, že zaradi svoje ljube Marjete. Gotovo, jaz sem čutil, takoj se bom zravnal pokonci, vzela svojo ženo v naročje, posušil njene solze. O kaka radost, da se imava zopet; koliko srečnejše se bova ljubila! In ta dva dneva si bom še popolnoma opomogel in v pondeljek okrepljen nastopil svojo novo službo! Začela bodeva novo, srečnejše življenje. O, kako bodeva srečna!

Le da se mi ni tako mudilo vzbuditi se, bil sem še preveč truden, moral sem še malo počivati. Marjeta ni imela prav, da je bila tako obupana, saj nisem bil mrtev, samo moči nisem imel, da bi se obrnil na vzglavju in se ji nasmejaj. A takoj, ko bo spet rekla: „Mrtev je, moj Bog, mrtev je!“ ji hočem tiho, prav tiho zašepetati, da je ne prestrašim: „Ne, moje ljubo dete, jaz nisem mrtev, ti vidiš, da živim in te ljubim.“

In vzela je bom v svoje naročje in jo poljubil.

II.

Na novo tarnanje moje žene so se odprla nenadoma vrata, in nek glas je zaklical: „Kaj pa je, gospa sosoda? Ga je spet napadlo, kaj ne?“

Spoznal sem glas; bila je neka stara žena, Gabin imenovana, ki je stanovala z nama v istem nadstropju in je bila izza najinega prihoda ne navadno postrežljiva in sočutna z nama. Povedala je nama tudi takoj zgodbo svojega življenja, in zvedela sva, da je bila vdova, in je od zime, ko ji je neusmiljeni gospodar zarubil pohištvo, stanovala v tej hiši v opremljeni sobi, s svojo hčerko, desetletno Adelo — ki jo je imenovala

da je naša inteligenca premalo socijologično izobrazena, a prenasršena s zapadnimi liberalnimi idejami, ki imajo pri nas na slovanskem jugu še manj dotika z narodom kot na Angleškem, Francoskem in v Nemčiji. Liberalni, zapadno izobraženi jugoslovanski inteligenti so večja zapreka izvedenju jugoslovanske ideje kot pa priseljeni Germani, Italijani, Madžari in Židje.

(Dalje prih)

Program češke socijalne demokracije.

Še predno so bile končane državnozbornske volitve, je izdala češka socijalna demokracija programatično izjavo. Vse politike, ki so po izidu državnozbornskih volitev na Češkem pričakovali, da stopijo zdaj v ozadje narodna vprašanja, in bodo socijalni in narodno-gospodarski interesi izpodrinili vsak narodni šovinizem, bo ta izjava češke socijalne demokracije grenko razočarala.

Njen program obsega domalega vse zahteve, za katere se je boril zadnja leta mladočeški klub in za katere je tudi posegel po obstrukciji, a razen teh tudi nekatere zahteve, ki jih je mladočeški klub zapostavil zadnji čas, da zasleduje aktivno in oportunistično politiko.

Češka socijalna demokracija izjavlja, da hoče zastaviti vse sile, da doseže češko vseučilišče na Moravskem in ustanovitev rednih šol v mešanem jezičnem ozemlju. Iz prejšnjih strankinih izjav je razvidno, da je v tem „mešanem ozemlju“ tudi Dunaj. Nadalje omenja stranka tudi jezično vprašanje, ki je doslej mirovalo šest let, namreč jezično vprašanje v parlamentu. — Očividno hoče stranka doseči vpis nenemških govorov; temu so ugovarjali vsi predsedniki, češ, da bi priznanje mnogojezičnosti onemogočilo poslovodstvo v državnem zboru. „Kot sinovi češkega naroda“ se hočejo češki socijalni demokratje z vso močjo zavzeti za notranji češki uradni jezik.

Ker je češka socijalna demokracija še močnejša izišla iz ožjih volitev, in bo vsekakor najmočnejša čeških strank, zasluži njen narodni program najresnejšo pozornost, ker vidimo v njem smer češke politike v novi hiši. Čudno je, da istočasno napovedujejo „Narodni Listy“ nadaljevanje dosedanje narodne politike in proročujejo, da bo socijalne demokrate češkega jezika, če hočejo ali ne, potegnili s seboj narodni vrtimec. Zdi se pa, da hočejo.

Poročilo o izjavi češke socijalne demokracije se glasi:

Izvrševalni odbor češke socijalne demokracije ter novoizvoljeni češki socijalni demokratični poslanci iz Češke, Moravske in Šlezije razglašajo manifest na češki narod, v katerem izjavljajo, da se zavedajo odgovornosti, ki jim jo je naložilo narodovo zaupanje. Potem nadaljuje manifest:

„Mi prevzamemo to odgovornost tako za nadaljnjo usodo naroda kakor tudi za usodo

zatiranih ljudskih slojev vseh narodov. Delali bomo prepričani, da more biti samo narod, ki je gospodarski močan, ki je politično prost in stoji kulturno visoko, važen faktor, in da bo njegova moč rastla v oni meri, kakor napreduje gospodarski in kulturni položaj v najširših ljudskih slojih. Zato bomo vse zastavili, da doseže naš narod povsod in tudi v mešanih jezičnih pokrajinah redne šole, da bo naše šolstvo spopolnjeno s potrebnimi novimi šolami in posebno z ustanovitvijo drugega češkega vseučilišča na Moravskem. Kot sinovi češko-slovanskega naroda bomo zastavili vse moči za to, da dobi naš materni jezik zagotovljene povsod svoje pravice, in da bode priznan ne samo v državnem zboru, temveč tudi kot notranji uradni jezik. Polni nas radostno prepričanje, da bomo v parlamentu, v katerega vstopamo, in ki bo, kot upamo, ustavodajalni parlament, v zvezi s socijalno demokracijo drugih avstrijskih narodov z uspehom začeli delati na to, da se spremeni ta država v federacijo prostih narodov, in da bo slednjič našemu narodu priznana njegovo polno pravo, kakor tudi drugim zatiranim avstrijskim narodom.“ Končno poživlje manifest socijaldemokratične volilce, naj še nadalje vztrajajo v taboru socijalne demokracije in naj bodo pripravljeni za nadaljnje boje, ki jih more prinesiti prihodnost. „Zagotavljamo vas,“ končuje manifest, „da bomo vedno in povsod, in če treba tudi s svojimi telesi ščitili pravico in svobodo.“

To je beseda čeških socijalnih demokratov. Danes in naprej bomo slikali jugoslovansko socijalno demokracijo in pazili, ali je mednarodno-narodna, ali gre s zatiranim narodom proti zatiralcem, ali je neznačajna.

Politični pregled.

Po volitvah. Polagoma postaja mirnejše burno valovanje in treznejše se začenja presojeti dosedanja vspeh volitev. Obče se priznava, da je najvažnejši namen volilne reforme dosežen, dokazano je, da za narodnostni razpor, ki je glodal na mozgu države, niso imeli narodi smisla. Da je ljudstvo zahtevalo narodnostne boje, bi bile izšle one stranke iz volilnega boja zmagovite, ki so bile prave zastopnice narodnega gibanja. A mesto tega so ostale one stranke zmagovite, ki so postavljale narodni boj na drugo mesto in so zastopale v prvi vrsti čisto politične, socijalne in gospodarske zahteve. Že četrto stoletje je bil nedosegljiv cilj avstrijskega državnika, da bi se sestavljale stranke ne po narodnostih, temveč samo z gospodarskega in političnega stališča. — Sedaj je prvokrat storila Avstrija odločilen korak v tej smeri. Vsekakor se je to zgodilo na nekako ekscesiven način, ter se ni nič čuditi, da so doslej vladajoče stranke vsled tega pobite. Desetletja dolgo je bilo pravo ljudsko mnenje zagrnjeno in zapos-

Medtem je začela starka brskati po sobi.

„Ne skrbite za nič, ljuba gospa, bom že sama vse uredila, ravno nimam nič dela, moja Dede je nesla izgotovljeno blago oddat, in potem je treba, da si sosede medseboj pomagamo. Vaši kovčegi še niso čisto izpraznjeni, ali tam v omari bo že nekaj perila, kajne?“

Slišal sem, kako je potegnila predal, morala je vzeti ven servijeto in jo razprostrti po nočni mizici, potem sem slišal, da je zapraskala vžigalico; prižgala je, ker ni bilo voščenih svetilk, svečo na peči. Sledil sem z napeto pozornostjo vsem njenim kretnjam po sobi in vedel sem za vsako njeno najmanjše dejanje.

„Ubogi gospod!“ je mrmrala in glasneje je pristavila: „Le sreča je bila, da sem vas slišala kričati, moja ljuba, prava sreča!“

In brskala je dalje.

Nenadoma je izginil slabi blišč, ki ga je še zaznavalo moje levo oko. In niti čutil nisem, ko je pritisnila s prstom moje trepalnice! Ko sem sprevidel, kaj se je zgodilo, me je pretresla mrzla groza do mozga.

Vrata so se odprla nanovo, mala Dedi je prihrumela noter in zakričala s svojim tankim glasom: „Mama, mama, ah, saj sem vedela, da

tavljeno po volilnem sistemu, ki je izražal samo namene privilegiranih volilcev. Sedaj je zatvora padla in v divjih strujah se razlivajo vali čez doslej tako skrbno varovano polje. Ali zelo se moti, kdor misli, da bo vedno tako ostalo. Razburjeni tok bo poiskal svojo strugo in bo našel svoj urejeni tek. To se bo zgodilo tim hitreje, čim preje bodo šle stranke na delo, da pokažejo vodam pot. To se pravi: Meščanske stranke, ki so se vrgle nepripravljene v volilni boj, in so bile zato poražene, se bodo zbrale in našle svoje naravno ravnotežje. Tudi strah vsled socijalno-demokratičnih vspehov se začenja polagati. — Stranka bo morala pred vsem skrbeti za to, da se obdrži v parlamentu, in zato ne bo niti skušala ovirati ustavnega življenja. Ker zastopa socijal-demokratična stranka v prvi vrsti industrijelno delavstvo, zato je upati, da bo pokazala razumevanje za življensko vprašanje industrije. Ravno zato mislijo vladni krogi, da se stranka ne bo resno uprla nagodbi z Ogrsko, ker ima naša industrija velik interes na tem in je Ogrska največja odjemalka naših obrtnih izdelkov. Slednjič pride socijal-demokratična stranka tudi v poštev kot protiutež zoper krščanske socijalce, ako bi zadobili slast po prevelikem izrabljanju svoje moči na političnem polju. Vsekakor pa se bo že pri drugih volitvah pokazalo, kako ni bil socijaldemokratični vspeh trajen, temveč samo slučajen.

Cesar o volitvah. Cesar je izrekel neprijetno začudenje nad nepričakovanimi zmagami socijalnih demokratov, posebno zato, ker bodo soc. demokratični poslanci tirali protivojaško politiko. — Cesar se zelo melanholično izraža o posledicah splošne in enake volilne pravice.

Splošna volilna pravica na Ogrskem. Magjari se zadnji čas na vse strani groze in junačijo, ali to ni drugo nego nervozna mrzlica. Sedanji, strogo magjarski vladi stoji za ledji splošna volilna pravica, ki se ima uvesti na Ogrskem kmalu po volitvah v Avstriji. Cesar hoče v kratkem staviti ogrski vladi rok, ko mora rešiti volilno reformo, ker brez splošne volilne pravice cesar Magjarom ne dovoli ustavnih garancij, ki jim jih je obljubil. Cesar želi, da se na Ogrskem še letos upelje splošna volilna pravica.

Socijalna demokracija na Češkem. V 75 čeških volilnih okrajih so dobili soc. demokrati: V mestih 70.000 in na deželi 186.000, torej skupaj 276.000 glasov. Ker je oddanih vseh glasov 851.000, imajo socijalni demokratje tretjino vseh glasov. Značilno je, da so dobili socijalni demokratje toliko glasov na deželi. Kmet je volil agrarno, hlapci pa socijaldemokratično.

Volilna borba v Galiciji. Izid državnozbornskih volitev v Galiciji še ni znan popolnoma, a eno je gotovo, da je Vsepoljska stranka poražena. To je stranka šlahte, onega veleposestniškega stanu, ki je največji tlačitelj kmetov,

si tukaj! Glej, tu je račun in denar, tri krone in štirideset krajcarjev. In naročili so novih dvajset ducatov senčnikov in —

„St, st . . . tiho . . . bodi tiho!“ jo je opominjala mati zastonj, in ker je mala še nadalje brbljala, je pokazala na posteljo.

Otrok je molčal v zadregi in se umaknil k vratom.

„Ali spi gospod?“ je vprašala tiho.

„Da, pojdi stran — igrat se!“ je odgovorila mati.

Ali otrok ni šel. Gotovo me je gledala z velikimi, prestrašenimi očmi, in polagoma je razumevala, kaj se je zgodilo, ker nenadoma jo je zgrabila divja groza, in zakričala je: „Mama, mrtev je, mama, mrtev je!“ Kričaje je stekla ven in prevrnila v naglici stol.

Potem je vladal globok molk v sobi. Marjeta je sedela gotovo popolnoma izmučena v naslonjaču, jokala ni več. Gospa Gabin si je dala še toinono opraviti v sobi in je začela potem zopet mrmrati med zobmi: „La poglejte deklino deklinasto! No, dandanes pa otroci res že vse vedo! Bog ve, da jo prav vzgajam in pazim na njo. Če jo pošljem po opravkih ali s kakim naročilom, ji zapovem na minute, kako dolgo

Dede. — Ona in njen otrok sta delali senčnike za svetilke ter sta zaslužili komaj po štirideset novčičev na dan.

„Moj Bog, ali je umrl?“ je prašala prestrašena s zasenčenim glasom.

Čutil sem, da se je približala postelji, me ogledovala in se me dotaknila; potem je rekla sočutno: „Uboga mlada gospa, uboga gospa!“

Marjeta je jokala in ihtela kot otrok. — Gospa Gabin jo je dvignila s tal, jo peljala h kruljavemu staremu naslanjaču, ki je stal pri peči, jo posadila nanj in jo skušala tolažiti.

„Ne jokajte se, ljuba duša, saj boste še sami zboleli, njemu ne morete z obupavanjem nič koristiti. Poglejte, ljuba soseda, ko sem jaz izgubila svojega moža, sem bila tako iz sebe, kakor vi sedaj in nisem mogla tri dni niti koščka povžiti. Ali to ni nič pomagalo, narobe, sama sem bila od tega čisto za nič . . . No, no, ljuba gospa, le mirno, mirno, za božjo voljo, potolažite se!“

Tako je starka dolgo govorila Marjeti, ki se je polagoma umirila; njena moč je bila pri kraju, ali od časa do časa je znova izbruhnila žalost in jokala je in vzdihala pretresljivo.

največji nasprotnik svobodi. Vsepoljska stranka je bila vedno dunajski vladi na razpolago in nastopala je z njo v zvezi tudi proti drugim Slovanom. Volilna geometrija za Galicijo, ki so si jo izrisali Vsepoljaki v svoj prid, je postala njim samim vrv okrog vratu. — Pri teh volitvah so se združile vse ostale gališke stranke proti poljski šlahiti, in tako se je zgodilo, da izgubljajo mandat za mandatom.

Zarota proti carju. V Petrogradu so prišli na sled veliki zaroti, ki je bila naperjena zoper carja, velikega kneza Nikolaja in ministrskega predsednika Stolypina. Najprej so najeli zarotniki nekega kozaka od telesne straže, da umori carja, in v slučaju, da se mu ne posreči, bi imeli drugi kozaki od telesne straže vdreti v carski dvor in poskusiti atentat z bombami na carja. Razen tega so poskušali zarotniki, da z bombami razstrele carjev posebni vlak. Posameznosti, ki jih je odkrilo redarstvo, dokazujejo, da se je šlo za zelo nevaren komplot.

Štajersko.

Iz Celja. Volitev mestnega volil. okraja Celje-Ormož nam je znana. Zmagal je Marekhl z večino 674 glasov nad Rebekom in Sonnleitnerjem. Rebek je dobil 1180, socialist Sonnleitner 883 in radikalni Nemeč Marekhl 2687 glasov. — To vam je torej oni nemški mandat, iz katerega so izbacili Nemci vse slovenske trge Sp. Štajerskega, izvzemši enega, da bi pri volitvah tem ložje zmagali, medtem pa so poiskali vsako nemško vas, da bi vsaj navidezno skrpali en „nemški“ volilni okoliš. — Preidimo pa k volitvi sami! V Celju sem imel priložnost to borbo opazovati. Kako je človeku težko pri srečju, poetična navdušenost ga prime, ko vidi, da prižene deklica slepeca na volišče. Pozni rodovi bodo pesem peli — a o prodancu! Prišli ali pripeljali so se bolni — a na „komando.“ Ni jih gnala njihova volja ali vest na volišče, ampak želja in povelje mogotcev. Fej jim! Videl sem volilce, kateri sploh v mestu ne stanujejo in take, ki še ne bivajo eno leto v Celju. Nemci so spravili vse na volišče do zadnega, kupljenega moža. Še celo hišnika neke slovenske hiše (ki se je ravno kupila) so tirali v boj za Nemce. To je nepošteno in sramotno! Dosti volilcev sploh ni vedelo, koga so volili, ker so jim drugi izpolnili glasovnice. V tem se je posebno odlikoval mestni ekonom Derganc pri svojih mestnih pometačih in veterancih. Slovenci sami se niso častno držali — 144 glasov za Celje je premalo, saj se je naštel več zanesljivih glasov pred volitvijo. Sicer so nam osebe že malo znane, ki igrajo neko prav neumno ulogo. Marekhl je dobil v Celju 699 glasov — po pravici, brez pritiska bi jih dobil komaj polovico. Drugikrat bode treba več dela, več organizacije in agitacije. Čeravno se je dosti nemških volilcev izbacnilo, jih je glasovalo še vse polno protipostavno.

sme izostati, da mi vsaj po nepotrebnem ne postaja po ulicah. Pa vse nič ne pomaga, vse ve in vse vidi z enim samim pogledom. Še svoj živ dan ni videla mrliča, pa je vendar koj vedela — ne, zares otrok pa ni več, moja ljuba gospa Olivier, zares jih ni več!“

Prekinila se je in preskočila kar na drug predmet.

„Slišite, ljuba žena, treba bo misliti na zunanosti, smrt treba naznaniti in naročiti pogreb. O, če vidim, da vi ne zmorete se za vse to brigati, in jaz bi vas ne pustila rada samo. Ne, ne, pomirite se, ljuba žena, ne smete ostati sami, le trenotek hočem z vašim dovoljenjem pogledati k našemu sosedu, gospodu Simonu, če je doma...“

Marjeta ni odgovorila. Jaz sem slišal vse, ali bilo mi je, kot da se godi vse to daleč od mene. Včasih se mi je zdelo, da plavam kot plamenček v zraku, in da telo, ki je ležalo nepremično na postelji, ni moje.

Vkljub temu, da se mi je zdelo vse tako daleč, tako tuje, sem si vendar želel, da bi Marjeta ne marala postrežljivosti gospoda Simona.

Za ta mestni volilni okraj so Slovenci najmanj delali. Razven kandidata, ki je bil dobro izbran, se je malokdo brigal za to velevažno postojanko, zelo malo se je slišalo o agitaciji. Nemci sami so bili v strašanskem strahu, da propadejo, in lahko bi, ako bi mi vsi svojo dolžnost storili. Sliši se, da je neka slovenska občina po pomoti 100 slovenskih volilcev izpustila — ali je to mogoče? Ali res ni v Ljutomeru več slov. glasov kakor 64? Pri zadnjih občinskih volitvah smo našli 113 Slovencev. Kje je ostalo onih 49? Ravno tako slabo se je držal Šoštanj! Konjice s svojimi 12 glasovi so se posebno odlikovale! Ako računamo, da bi slovenski kandidat dobil le 1500, kar bi se moralo storiti, in socialist 1100 glasov, kakor je tudi bilo proračunano, bi prišel Marekhl v ožjo volitev, pri kateri bi propadel, ker bi pri ožji volitvi socialisti glasovali s Slovenci. — Razumljivo nam je torej veselje nemčurjev, razumljiva njihova bakljada. Takega izhoda niso sami pričakovali. Dne 15. t. m. je prišel Marekhl sam v Celje počastit svoje zveste volilce. Pevsko društvo mu je zapelo na kolo-dvoru — a meni se zdi, da sem slišal same labudove predsmrtne glasove. Zvečer na veselici, na kateri so volilci izpili 111 sodčkov „Freibiera“, je nevidna roka napisala na steno — ravno nad Marekhlno glavo: M e n e, t e k e l, f a r e s. Čez šest let se zopet vidimo. — Slovenci, več dela, več agitacije, več organizacije — ta mandat mora biti naš, to razvidi vsak otrok. Nemštvo na Spodnjem Štajerskem je fingirano, in čez šest let jim pokažimo, kar jim gre! — Perún.

Jok in stok v nemški goščavi. „Deutsche Wacht,“ glasilo celjskih „Nemcev“ javka in stoče nad padcem dosedaj nepremagljivega mariborskega zagrizenca Wastiana. Celjski Nemci ga hočejo na vsak način videti v državnem zboru in v ta namen nameravajo poprositi Marekhlno, da odstopi svoj mandat v prid Wastianu. — Ne vemo, ali bode celjski poslanec Marekhl to storil, na vsak način pa je dvomljivo, če bode Wastian v Celju sploh zmagal.

Razmerje oddanih glasov na Spodnjem Štajerskem je sledeče: Naprednjaki (Narodna stranka) so dobili 14.471 glasov, štajerejanci (nemčurji) 6307, soc. demokratje 3552, in klerikalci 29.709 glasov. Skupaj se je oddalo v sedmih slovenskih spodnještajerskih volilnih okrajih 55.210 glasov. Po proporcionalnem volilnem sistemu bi prišlo na poslanca 7887 glasov, in bi tudi spodnještajerski nemškutarji „Štajerčeve“ stranke dobili svoj mandat. Torej na Slovenskem bi imela nemška „Volkspartei“ svojega poslanca!

V občini Pekel pri Poljčanah so pri zadnjih občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagali Nemci in nemškutarji.

„Marburger Zeitung“ je vsled poraza Wastiana popolnoma iz sebe. List, ki je vedno na najnesramnejši način žalil Slovence ter jim

Stanoval je v sobi poleg naju in je bil za moje boleznj parkrat pri nama; bil je vedno zelo postrežljiv in uljuden. — Gospa Gabin je nama pravila, da je prišel samo za malo časa v Pariz, da iztirja stare dolgove svojega nedavno na deželi umrlega očeta. Bil je velik, jako čeden, močan mlad mož, in jaz ga nisem mogel trpeti, morda zato ne, ker je bil tako zdrav. Večer poprej je bil še pri nama in je vprašal, kako mi je, in jaz sem začutil skelečo bolečino, ko sem ga videl stati tik moje Marjete. Ah, bila je tako lepa, tako rožna in sveža.

Pogledal jo je globoko, in ona se mu je smehljaje zahvalila, da je tako ljubezniv in se zanima zame.

„Gospod Simon je že tu,“ je zašepetala gospa Gabin, ko je prišla nazaj.

Tiho je potrkal, predno je vstopil; Marjeta ga je komaj zagledala, ko so jo zopet polile solze. Navzočnost tega mladega moža, edinega človeka, ki ga je poznala v tem ogromnem tujem mestu, je vzbudil z nova njeno bolečino, in on ni poskusil, da jo utolaži.

V temi, ki me je objemala, ga nisem mogel videti po resnici, ali predstavljal sem si

odrekal v Mariboru vsako pravico do eksistence, prizna zdaj naenkrat, da je pri zadnjih volitvah v Mariboru volilo petsto Slovencev soc. demokrata Reselna. Ker pa je splošno znano, da so mariborski duhovniki — okoli petdeset — volili krščansko socialnega kandidata, dočim so nekateri drugi klerikalci, Slovenci — na številu 54 — volili Tratnika, je torej dokazano, da se je zadnje državnozbornske volitve v Mariboru udeležilo čez šeststo Slovencev. — Na boljši način mariborski Slovenci svoje politične moči niso mogli pokazati.

V Slov. Bistrici je dobil Ivan Rebek razmeroma lepo število glasov; nadkrilili smo celo Ormožane, kjer je dobil Rebek le 36 glasov, dočim smo spravili tukaj 39 mož na volišče. — Vrlo so nastopili tudi volilci iz Zafosta, ki so tokrat, lahko rečemo, prvič dokumentirali svojo zavednost. Agitacija s slovenske strani je bila zelo živahna ter pričala, da vzlic vladajoči razdvojenosti vemo čuvati skupne narodove interese. Razun nekaj neodločnih so se udeležili volitve vsi slovenski volilci.

„Mariborski Sokol“ se krepko razvija. Po dobrem mesecu obstanka se že pripravlja za javen nastop. Dne 9. junija t. l. priredi v mariborskem „Narodnem domu“ javno telovadbo na orodju in prostih vaj praških, določenih za letošnji vsesokolski zlet v Pragi.

Slovenske občine v obmejnih krajih. Vsak teden sicer čitamo o tej ali oni obmejni občini, da je sklenil občinski svet samoslovensko uradovanje, ali žal, da je še premnogo takih, ki se premalo zavedajo svojih pravic. — Ni samo dolžnost, da uraduje vsaka občina izključno le slovenski in da morajo tudi druge oblasti uradovati z njo le slovenski, drugače je spis vrniti, ampak tudi častno vprašanje občinskih svetnikov je, da povedo prav odločno, da se bo v njih občini, ki je izročena njim v oskrbo, uradovalo le slovenski in nikakih drugih spisov sprejelo, razen slovenskih. Drugače naj se tujejezični dopisi dotični oblasti toliko časa vračajo nazaj z pripombo „ne razumemo,“ dokler ne pride slovenski dopis. Tudi imajo še nekatere občine — in celo na Kranjskem — dvojezične pečate. Zamenjajte jih nemudoma s samoslovenskimi. Kot vzgled naj navajamo narodno gibanje med ukrajinskimi kmeti v vzhodnem delu Galicije: Izjavilo je do danes že 1475 ukrajinskih občin, da uradujejo odslej naprej samo v svojem materinskem jeziku.

Gledališke predstave v Celju. V Celju se je sestavil odbor, ki podpira gledališke predstave članov slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani. Za te predstave je mnogo zanimanja tembolj, ker sta bili v vsej gledališki dobi samo dve predstavi. Predstave se vrše: v soboto dne 25. maja, otvoritvena predstava, drama „Elga,“ v nedeljo 26. maja burka „Na letovišču,“ in v ponedeljek 27. maja veseloigra „Huzarji.“ Predprodaja sedežev in vstopnic v trafiki „Narodnega doma“ v Celju.

njegovo podobo in videl sem ga razločno pred seboj: Bil je prepadel v skrbeh, da najde ubogo gospo v takšnem obupu. In ona, ah, bila je gotovo čudolepa s svojimi bogatimi razpletenimi zlatimi lasmi, z ljubim bledim obrazkom in malimi lepimi otročjimi ročicami, ki so morale zdaj goreti kot v vročici.

„Popolnoma sem vam na razpolago, milostna gospa,“ je dejal slednjič tiho gospod Simon, „in vse hočem jaz prevzeti.“

Od ihtenja je spregovorila komaj par besed; mladi mož se je umaknil in gospa Gabin ga je spremila ven; slišal sem, ko je šla memo moje postelje, da je govorila šepetaje o denarju: „Takšne stvari so strašno drage, in bojim se, da nima uboga ženska niti bora, sicer se pa tudi ne spodobi, da bi zdaj kaj zahtevali od nje.“ —

Gospod Simon ji je velel, naj molči, ker je samoposebi razumljivo, da se ne sme zdaj mučiti nesrečne gospe, in da hoče sam vse preskrbeti, vse prevzeti nase. (Dalje prih.)

Akademično tehniško društvo „Triglav“ v Gradcu priredi Gregorčičevo slavnost, ki se je morala meseca aprila preložiti vsled nepričakovanih ovir, v soboto dne 8. junija t. l. Po pripravih in bogatem vspredu soditi, obeta biti ta prireditev ena najlepših, kar smo jih imeli letos v Gradcu.

Koroško.

Zmaga in poraz. 14. majnik je na Koroškem sijajneje nego kje drugod pokazal, da slednjič resnica, stokrat pokopana in pogažena, vstane iz groba, da Velikemu petku sledi dan Vstajenja. Koroška nemško-nacijonalna politika Dobernik in Lemež sta izdelala vladni načrt volilne reforme za Koroško. Predvsem sta pri tem delu hotela uničiti za večno koroške Slovence, saj je dr. Lemež sam na nekem zborovanju v Borovljah priznal, da so pridejali nemškutarske Borovlje le zaradi tega k Podjurski dolini, k slovenskemu volilnemu okraju, da se obvaruje nemško posestno stanje (!) in da se „pobeli“ (ponemči) tudi takoiimenovani slovenski volilni okraj. A dr. Lemež je računal, volilci pa so njegov račun dne 14. majnika popolnoma prečrtali pred celim svetom. Volilci so obsodili gospodarstvo dosedaj na Koroškem vladajoče nemškonacijonalne stranke, pokazali pa tudi njeno propadlost in njeno nezmožnost za nadaljno gospodarstvo v deželi. Poprej so imeli na Koroškem nemškonacijonalci vseh 10 mandatov v rokah, 14. majnika pa so dobili dva, tri okraje so izgubili, v ostalih petih okrajih so prišli v ožjo volitev, v katerih so še izgubili okraj: celovško okolico na social. demokrate. Da ta v besedah „pravična“ mednarodna stranka ni sklenila zveze z zatiraleci slovenskega naroda na Koroškem, bi Slovenci dobili še drugi koroški državnozborni mandat. Tako so pomagali nemškim nacijonalcem, da so pri ožjih volitvah dobili štiri mandate proti krščanskim socialcem in Slovincem. Ali ni še vseh dni konec!

V slovenskem boroveljskem okraju so nemčurji čisto poparjeni. Med Slovenci vlada veliko veselje nad tako lepo zmago slovenskega kandidata Grafenauerja, ki je dobil 1109 glasov več kot oba nasprotnika. Le velika požrtvovalnost in neutrudljiva delavnost koroških rodoljubov je zmagala nad skrajno vsiljivostjo nem. stranke.

Na Koroškem je zmagal v rožeškem okraju nemški krščanski socialista dunajski odvetnik dr. Pupovac, ki so ga kandidirali tudi Slovenci.

Primorsko.

Po volitvah v Trstu.

Trst, 17. maja 1907.

Ko se je neustrašeni vojvoda naših, a lahko rečemo, vseh primorskih Italijanov, dr. Felice Venezian do sitega naplakal nad grobom propale svoje moči in razbite vojske, je dvignil še enkrat svoje čelo in rekel: „Naša nada, naš cilj je Rim!“ Italijani so sklenili, da se pri ožjih volitvah ne prikažejo niti v Trstu, niti v istrskem prvem okraju. Oni hočejo s tem, da se ne udeležijo volitev, protestirati proti strahovanju, terorizmu, ki ga je baje nasvetoval in ščitil tržaški namestnik, Hohenlohe, „il principe rosso,“ (rdeči princ.) V Trstu bodo zato — a bili bi tudi drugače — zmagali socialisti, a v Istri kršč. socialist Spadaco proti italijanskemu liberalcu Bennatiju. Hrvatski volilci v Istri bodo imeli pred seboj vojsko obupancev, ki jo bo podpiralo celo italijanstvo samo zato, da se znova postavijo od Hrvatov porušeni stebri italijanstva.

Vsled abstinence italijanskih liberalcev v Trstu in Kopru je zmaga Hrvatov, vspeh Laginje v Pulju in Poreču, dvomljiv, ker niti soc. demokrati, niti kršč. socialci ne potrebujejo hrvatske in slovenske pomoči, a zdaj se bodo prvi in drugi pred Slovani spomnili, da so Italijani. Ali če bi tudi Italijana Rizzi in Bartoli proti Laginji prodrli, bo to za Italijane Pirova zmaga.

Slovanstvo v Istri še ni prišlo do vrhunca svoje moči, ono se komaj budi, ali ker je že sedaj pokazalo toliko moč, bode tudi v najkrajšem času zmagalo.

Glavno je za zdaj, da je kamora (italijanska klika) odstopila, ali postaja za nas drugo važno vprašanje: Kako bomo nastopali napram novim gospodarjem?

Poslanci na Dunaju še niso gospodarji dežel, zlasti ne pri nas, kjer so avtonomne občine prvi gospodarji položaja. Ali kaj se zgodi potem, ako tudi v tržaški občinski svet pride močna frakcija socialistov. — Oni so vedno pokazali, da so neprijatelji buržoazije in nacijonalizma, in pobijajoč ta dva pojma, bodo proti našim narodnim težnjam vstali kot druga kamora. Ne pripoznavajoči narodne posesti, temveč samo razredno borbo, se bodo socialisti zdaj z vso silo vrgli na slovensko tržaško okolico, da jo pridobe za socializem. V okolici je obilo delavcev in malih posestnikov, italijanska ideja ni mogla tekmovali slovenski, ali socializem ima za uboge in zatirane delavce večjo privlačno moč, in socialisti so nenadkriljivi v propagandi. Tudi zadnje volitve v okolici so dokazale, da je naša stvar napredovala proti Italijanom, ali nazadovala proti socializmu.

Tega so krivi mnogi razlogi, a v prvi vrsti pomanjkanje prosvete in agilne, delavne inteligence. V Trstu ni niti ene slovenske šole. Napram močni in bogati italijanski kulturi je bilo naše prosvetno delovanje neznatno; svoje vspehe imamo zahvaliti samo dolgotrajnemu delu. Od zaledja nimamo nikake pomoči. Na Kranjskem besni strankarski boj, a v ostalih deželah poleg strankarstva tudi narodni boj. Ako se na vse to oziramo, se moramo diviti napredovanju Slovanstva v Trstu.

Bodočnost nam ne nosi rož, ali upamo, da tudi ne razočaranja. — Proti socializmu se bomo borili z demokratizacijo naše inteligence, narodnih zavodov, cele naše narodne borbe. Med narod pojdemo bolj pogosto, pripravljene, z deli. Kapitalizma nam ne more nikdo očitati, ali delati moramo tudi na to, da nas nikdo ne pogazi radi ekonomske propadlosti in odvisnosti.

Tržaški Slovenci so se vzdržali ožjih volitev in niso glasovali s socialnimi demokrati, ker so socialisti v Istri sklenili glasovati v Pulju in Poreču proti hrvatskemu kandidatu dr. Laginji, češ, da je klerikalec. Hrvatska narodna stranka v okolici Pulja pa nele da nima nikaškega stika z duhovščino, marveč ji je ta duhovščina nasprotna in je na strani lahona Rizzi, za katerega hoče socialna demokracija glasovati v imenu liberalizma. In škof poreški Flapp se je naravnost zavzel za ital. liberalca, za zatiraleca istrskega ljudstva proti dr. Laginji, ki je iskren resničen demokrat.

Občinske volitve v Pulju. Dne 5. junija t. l. se bodo vršile v Pulju občinske volitve. Italijanska stranka je tudi v občini dogospodarila in ne pride več na krmilo. Ustanovila se je nova „Gospodarska stranka,“ ki obsega vse sloje prebivalstva puljskega mesta, katere je program, da odpravi iz mestne uprave vsako korupcijo.

Na Goriškem je zmagal v ožjih volitvah kandidat „Narodne stranke“ Alojzij Štrekelj proti kandidatu „Sloge“ dr. Laharnarju na Krasu v Sežanskem okraju.

Koliko je v Trstu Slovencev? — Poleg slovenske zmage v okolici so velikanskega pomena za nas velike številke, ki smo si jih pridobili Slovani tudi v mestnih volilnih okrajih, ker govore glasneje negoli vse drugo o slovenskem navalu. Volilo je v mestu 3670 Slovanov, v okolici 4496, torej vseh skupaj 8166 slovenskih volilcev, t. j. 28,8 odstotkov od vseh 39.827 volilnih upravičencev. Ker šteje Trst dandanes nekaj nad 200.000 prebivalcev, je po tem računu najmanj 58.000 Slovencev, ako ne štejemo socialdemokratskih glasov, med katerimi je večina slovenskih.

Narodni kataster v Gorici. Ob priliki volitev so napravili naroden kataster za goriško mesto. To je treba razumeti cum grano salis. Katastra, ki bi odgovarjal vsem zahtevam, ni

mogoče ustvariti v 2 mesecih. Zato treba večletnega naporenega dela. Treba je, da sodelujejo vsi prebivalci slovenske narodnosti. Da se doseže približno popolno delo, treba bi bilo človeka, ki bi stalno vodil vpise v narodni kataster, imel nad vsem kontrolo, nadziral vse spremembe, dopolnjeval in popravljaj. Poučiti bi bilo treba naše ljudi, da bi vsako izpremembo (preselitev, izselitev, povečanje družine) naznanili nemudoma tudi vodstvu narodnega katastra. ne samo magistratu. Predno bi se od ljudstva doseglo to, treba bi bilo mnogo potrpežljivosti in vstrajnosti, dotlej pa dopolnjevanja po zaupnikih, kojim bi bile oddeljene posamezne ulice ali tudi le hiše. Natančna statistike naših ljudij je predpogoj vsakemu političnemu vspehu v Gorici.

Kranjsko.

Narodno-napredna zmaga v Ljubljani. Kandidat naprednih Ljubljancev župan Ivan Hribar je pri ožjih volitvah dne 23. t. m. sijajno zmagal nad svojim klerikalnim tekmečem. Oddanih je bilo 5194 glasov, od teh sta dobila Hribar 3092 glasov, Kregar 2102 glasa. Za zvečer naznanjeni mirozov je deželni predsednik Schwarz prepovedal.

Nemško-klerikalna zveza. Klerikalna „Slovenska ljudska stranka“ se je zvezala z Nemci pri ožjih volitvah v Ljubljani. Nemci so zategadelj razvijali po mestu najstrastnejšo agitacijo za klerikalnega kandidata in nalepili plakate, da je njihov kandidat „Johann Kregar, Gürtlermeister.“ Plačilo Nemcem s strani klerikalcev za pomoč pri ožji volitvi obstoji v tem, da postavita nemška stranka in S. L. S. prihodnjo pomlad skupne kandidate za občinski svet, in pomorejo tako klerikalci Nemcem do zastopstva v občinskem svetu. „Slovenska ljudska stranka“ ima svoje ime pač odtod, ker ni slovenska in ni ljudska, temveč ker sklepa zvezo s sovragi slovenskimi v pogin našega naroda.

Razmerje oddanih glasov na Kranjskem (z Ljubljano vred pri prvih volitvah) je sledeče: Narodno-napredna stranka je dobila 9573, soc. demokratje 4389 in klerikalci 47845 glasov. Kočevski okraj ni vštet. Skupno je bilo oddanih 61.807 glasov. Po proporecionalnem volilnem sistemu pride na poslanca nekaj nad 6000 glasov.

Ljubljanska socialna demokracija se ni udeležila ožjih volitev, na Štajerskem pa je šla stranka za Ježovnika proti Robiču, za Roša proti Benkoviču in na Goriškem za Štreklja proti Laharnarju. V oklicu pravi stranka: „Nadželoma je izključeno, da bi socialni demokratje volili klerikalca, kadar ne zahteva tega posebna politična konstelacija. V sedanjih razmerah v Avstriji pa je politično nad vse potrebno, prepričati povečanje klerikalne moči, ki bode v državnem zboru velika, a vendar ne tako, da bi bilo naravnost koristno, prepustiti reakciji vse in tako pospešiti prelom. — Vendar ni mogel izvrševalni odbor skleniti glasovanja za liberalnega kandidata. Pri ljubljanski volitvi se je zgodilo toliko nepostavnosti, da jih stranka ne more sankcionirati z udeležbo pri ožji volitvi.“

Organizacija odvetniških in notarskih uradnikov. Na binškošno nedeljo se je vršil v „Narodnem domu“ v Ljubljani shod odvetniških in notarskih uradnikov v svrhu, da spopolnijo svojo stanovsko organizacijo. Shoda se je udeležilo tudi nad 20 hrvatskih tovarišev. Shod je med drugim soglasno sprejel resolucijo, v kateri se zahteva, da se določijo najmanjše plače: za strojepisce, kanceliste in enake pomožne uradnike najmanj 100 kron, za stenografe najmanj 150 kron, za sollicitatorje in vodje pisarn najmanj 200 kron mesečno, ter da se dnevni delavni čas določi na največ sedem ur.

Občni zbor „Slovenske Matice“ bo v sredo, dne 29. velik. travna. Želimo, da bi se udeležilo mnogo članov občnega zbora in da bi podali novih nasvetov in predlogov, da se že vendar enkrat modernizira vsestranski to konservativno naše književno društvo. V prvi vrsti

predlagajte, da „Matica“ več ne izdajaj popolnoma nepotrebne „Letopisa,“ ki ni za drugo kot za makulaturo, a „Matici“ provzročea vsako leto silen trud in strošek. Letopis je samo dokaz malenkostne naše bahavosti in našega siromaštva. Porabite vsako leto one tisočake, ki jih zavržete po nepotrebem za Letopis, za druge knjige. Izdajajte „Narodne pesmi“ v večjem obsegu! Lani pa so izjavili, da jih ne bo mogoče izdajati niti v dosedanem obsegu. Ta zadeva je najnujnejša, da se reši. Tudi „Hrvatska Matica“ ne izdaja več imenika svojih udov kakor prejšnja leta, ker je uvidela vso neplodnost tega podjetja, in materijalno škodo. In nikdo Matičinih članov ga ne pogreša, in Matica Hrvatska ni izgubila niti enega člana zato. — Štedimo in ne mečimo denarja za prazen nič!

Nagrobni spomenik Jana Lege za Prago. V atelijeju akad. kiparja Svitoslava Peruzzi-ja vidimo načrt za nagrobni spomenik Jana Lege, ki je namenjen za Prago, ter se ima odkriti ob priliki vsesokolskega izleta v Pragi. — Umetniško izvršeni načrt dela vso čast nadarjenemu kiparju — Slovencu. Vrh podstavka je prizma z umetniško dovršenim portretom — reliefom Jana Lege, na nasprotni strani napis. Nad portretom slonita dve glavi, ki si podajata roki v znak skupnega žalovanja — Slovenec in Čehinja. Vsa kompozicija se je izborno posrečila ter je določena za izvršitev v beli mramor. S tem bodo imeli Čehi priliko, dasiravno se je pri izvrševanju moralo največ upoštevati skromne finance, videti na svoji zemlji — slovenski umotvor! F.—I.

Nekaj misli o „Družbi sv. Cirila in Metoda.“

„Rešimo najdražje, kar imamo: našo mladino in ohranimo jo slovenskemu narodu,“ to je vsakdanji obupni klic našega časopisja, če se gre za agitacijo za našo šolsko družbo. A marsikdo, čeravno vnet za stvar, odrine svoj dar z nekakim nezaupanjem do družbe. In to ne po krivici, kajti narodni davek, ki ga družba pobira, ne prinaša tistih obresti, ki bi jih moral in katere vsak pričakuje.

Naloge, ki jih smemo in moramo danes od družbe zahtevati, postajajo čimdalje težje in obsežnejše in lahko rečemo, da so vzrastle vodstvu preko glave. Kar je zadostovalo pred desetletji, danes ne več zadostuje. Čas zahteva svoje reforme. Obrambna oziroma napadalna društva Nemcev so se v tem času razvila, spopolnjevala in preustrojila, naša družba se pa nahaja tam, kjer je bila pred dvajsetimi leti. Možje, ki so bili v takratnih razmerah dobri voditelji družbe, danes niso več na mestu. Danes spadajo v družbino vodstvo mladi, podjetni in energični ter v obrambnem delu izkušeni in izurjeni ljudje. Navdušeni oklici so bili morda na mestu pred desetletji, današnje razmere pa zahtevajo dobro premišljenih, sistematičnih obrambnih načrtov.

Toži se, da so vodstvu vezane roke, dokler podružnice dosledno ne delajo. Družbin „Vestnik“ piše, če otpnejo drevesu veje, ostane deblo „mrtvo.“ Toda deblo samo mora imeti v sebi toliko življenske sile, da ohrani veje vedno zelene. Ni nevarnosti še za drevo, če se posuši kaka veja, nevarnost pa postane, če začne gniti deblo. Kakoršno je vodstvo, take so podružnice. Podružnice spe, ker spi vodstvo.

Največje važnosti za dobro poslovanje družbe je dobro urejena družbina osrednja pisarna. Do letos pa naša družba ni imela niti celodnevnega tajnika. Varčevanje za osrednjo pisarno je naravnost neopravičljivo. Izdatki se desetkrat poplačajo. Naša družba pa je izdala lani za svojo pisarno malenkostno nizko svoto 3332-91 K. „Südmarka,“ ki ima komaj dvakrat večje dohodke, kot naša družba, je pa izdala v ta namen nič manj kot 11.784 K, ne všteti vsoto, ki jo je izdala za potovalnega učitelja in za mesečno glasilo. Brez te izvrstno urejene pisarne bi dohodki „Südmarke“ gotovo zaostajali za dohodki naše družbe. „Ustřední matice školská“ ima v svoji pisarni nastavljenih 16 dobro plačanih uradnikov. Reorgani-

zacija družbine pisarne je potreba, kijo treba takoj izvesti.

Na razvoj družbe bi gotovo dobro vplival tudi potovalni učitelj. Tak učitelj potuje od podružnice do podružnice, speče skuša vzdriniti, kjer pa podružnic še ni, mora skrbeti, da se ustanove. Poleg tega mora voditi tudi narodno statistiko. „Südmarka“ plača svojemu potovalnemu učitelju letno 2600 K, z dokladami vred 5000 K. Ti stroški bi bili za naše razmere vsaj v začetku morda preveliki: če pa pomislimo, da približno polovica naših podružnic spi in da v marsikaterem kraju še ni podružnice, lahko že vnaprej izračunamo, kako velikega pomena bi bil potovalni učitelj za našo družbo.

Velikega pomena za družbo bi tudi bilo, če bi izdajala svoje glasilo, če že ne mesečno, pa vsaj večkrat na leto. To glasilo bi bodrilo podružnice, bi informiralo širše sloje o družbinem delovanju in širilo splošno zanimanje za narodno obrambno delo, že samo s tem, če bi prinašalo popise narodno izpostavljenih krajev, naše delovanje v njih itd. Družba izda vsako leto zabavno-poučen koledar, v katerem je pa „Vestniku“ redno odmerjenega premalo prostora. Namesto praznega poziva za „rodoljubne“ darove naj bi stopilo natančneje blagajniško poročilo in kritika posameznih postojank. Vsakoletni koledar bi moral podati vsaj v številkah denarni razvoj družbe od ustanovitve do danes. Pri podružničnih izkazih bi se moralo navesti poleg vsote in števila članov, koliko je ta ali ona podružnica prispevala na članarini, na ustanovni, prispevkih nabranih potom veselice, nabiralnih pušic, koliko da je prodala narodnega kolka itd. Podružnice naj se navedejo tudi po visočini prispevka, ker bi se s tem zaneslo mednje tekmovanje. Občinam, društvom, zastopom itd., ki so sklenili kolkovati vse uradne listine z narodnim kolkom, naj bi se posvetil poseben imenik. Na posebnem mestu naj bodo tudi navedene občine in posojilnice, ki so se o priliki sklepnih računov spomnili družbe. Dosedanji družbin „Vestnik“ pa priča, da ni imel njega sestavljavec še nikdar v rokah „Vestnika“ kakega češkega ali nemškega obrambnega društva.

Kar se tiče družbinih podružnic, bi imel pripomniti sledeče. Danes šteje družba 152 podružnic, katero število se že par let ni zdatno spremenilo. To število je za naše razmere sramotno nizko. Na Slovenskem je še mnogo narodno-zavednih krajev, kjer nahajamo društva vseh vrst, zastonj pa iščemo podružnice našega obrambnega društva. Število podružnic bi moralo biti najmanj dvakrat tako visoko. V administracijske svrhe je nujno potrebno, da se združi več podružnic v skupno zvezo. Tako zvezo bi n. pr. tvorile podružnice enega ali več političnih okrajev. Glavna skrb zveze bi bila voditi krajevno narodno statistiko, paziti na redno poslovanje podružnic, pripravljati tla za nove podružnice in če je v zvezinem delokrogu kak posebno narodno izpostavljen kraj, nanj obrniti vso svojo pozornost.

Izkušnje, ki so jih med letom pridobile posamezne podružnice ali zveze, naj bi se uveljavile na vsakoletnih glavnih skupščinah. S tem bi se družbin položaj od leta do leta izboljševal in nezadovoljnost napram družbi bi kmalu izginila. Na skupščinah naj se razpravlja tudi o družbinem proračunu, ki ga ima predložiti vodstvu. Seveda to ni lahka stvar, ker se ne ve, koliko dohodkov nam prinese tekoče leto. Ta ravno v proračunu leži za podružnice velik impulz, ker so si sedaj na jasnem, kako visoko vsoto morajo nabrati, da ustrezajo želji in potrebam vodstva.

Kar se končno tiče še družbinskega šolstva, moramo odločno izjaviti, da kratkomalo ne odgovarja svojemu namenu. Družbine šole niso narodne. Kako morejo vzgajati šolske sestre otroke v narodnem duhu, če pa same niso narodne! Omladin.

Prosveta.

Otrok in umetnost. Po hodnikih tukajšne II. deške šole v Komenskega ulici so razobe-

šene različne slike v učne namene. Med temi je nekaj izvrstnih reprodukcij znanih umetnikov n. pr. Danilovac, Shweiger, Lefler in Ederer. Vse to je izdalo ministerstvo za prosveto v izobrazbo umetniškega čuta učeče se mladine. Opazimo pa tudi dve večji sliki, ki je naročilo šolsko vodstvo ali okr. šol. svet — ne vem kedo. Prva predstavlja Ljubljano iz l. 1681, druga pa naselbine in življenje starih mostičarjev na ljubljanskem barju; pač dva lepa motiva iz naše zgodovine. Naročili so slike pri tvrdki: Vinko Novak, sobni in napisni slikar! Umevno je, da sta tudi sliki po tem in pod vsako umetniško kritiko. Torej s takimi slikami se vzgaja pri nas mladina k umetnosti! Ni se čuditi potem posledicam, ki jih opažamo dan na dan. Če kaj takega že absolutno nočejo naročiti pri domačih umetnikih, naj bodo vsaj dosledni, ter naj nudijo mladini tuje poučne in zabavne slike, ker so brez dvoma boljše, kakor domača slikarska „obrt.“ Kje je vendar ono naše visoko „kulturno stališče,“ ki se tako rado in povsod povdarja? S.

Gospodarstvo.

Obrtni stan.

Obrtnikom se v današnjem času godi prejšnje slabo, nego dobro. Zaslužek je vedno manjši, tovarne in velika podjetja izpodrivajo majhna obrtnika. Sedanje razmere marsikateremu stanu mnogo škodujejo, in da vsled teh razmer posebno obrtni stan mnogo trpi, je gotovo.

Vendar so nazadovanja obrtnega stanu krivi tudi obrtniki sami. Res delajo tovarne z velikanskim kapitalom in preplavljajo deželo z cenanim blagom, s katerim mali obrtnik ne more konkurirati. Ali vpoštevati je treba, da tovarne delajo vse po eni meri, in se ne ozirajo na potrebe posameznih odjemalcev, ampak proizvajajo za množico (Massenartikel). Tovarne računajo s tem, ako ne ugaja 30% odjemalcem blago, pa ugaja drugim 70%. V resnici pa se še manj odjemalcev zadovolji s tovarniškim blagom, katero ni nikoli tako trpežno in solidno, kakor pa doma narejeno.

Obrtnikom ostane tedaj, akoravno manj, vendar še veliko odjemalcev. Tla še torej niso izgubljena, in tovarniška produkcija ne bo mogla nikoli pregnati obrtnika z njegovega polja. — Kljub temu pa obrtniki vedno bolj zapuščajo v boju s tovarnami svoja mesta, in to pač le vsled malodušnosti in premajhne energije. Napačnega mnenja so tudi obrtniki, ker mislijo, da mora naročnik priti k njim. Naročnike treba iskati, treba se potruditi do njih, in ako se ga pridobi, mu treba postreči dobro in zanesljivo.

Obrtniku je pa potrebna tudi reklama. Dobra reklama se z zlatom poplača, in noben vinar, ki se izda za primerno reklamo, ni izdan zastonj. Kdor hoče dandanes uspevati, se mora posluževati reklame, katera je postala veda, in jo je treba tedaj znati. Milijonar Rockefeller je rekel nekoč, da je reklama dandanes neobhodno potrebna. Še bolje je pa povedal Vanderbilt: Kdor hoče napraviti kupčijo brez reklame, ta svoji ljubici meče v temi poljubčke. — Kdo more slutiti, s čim da tržiš!

Škodljiva je tudi ona konservativnost, s katero se drže obrtniki starih navad. Na vse načine se branijo novih izkušenj. Kar je dobrega, se je treba takoj poprijeti, kdor tega ne stori, oslabi in propade v boju z drugimi.

Rakrana obrtnega in trgoveškega stanu pa je jemanje in dajanje na posodo. Majhen delavec navadno nima kapitala, ampak živi iz roke v usta, torej od vsakdanjega zaslužka, in ako mora še tega razupati in manj čakati, potem nima ne za potrebo, še nanj pa za obrt. Kdor si kaj naroči, naj plača takoj, in kar je zaslužil, naj zahteva takoj pošteno plačilo. Tako bode vsak marljiv delavec, bodisi obrtnik ali trgovec, lahko izhajal.

Zategadelj je dolžnost vsakega obrtnika delati v svojem interesu in v interesu svojega stanu za to, da se odpravi razupanje dela in zaslužka. To je pa možno le v združitvi, v organizaciji. Okleniti se morajo v skupni, močni organizaciji, ker je to njih življenska potreba. — Složni in zedinjeni obrtniki lahko dosežejo mnogo, a posameznik dandanes podleže brez-pogojno.

**Vir zdravja 50
brezalkoholne pijače**

med katerimi so neprekosljive tiste ki narede
z Maršner-jevimi.

šumečimi limonadnimi bonboni

Edino pristno, če ima to varstv. znamko. (z malinovim, citroni-
nim, jagodnim in pr-
venčevim okusom) iz-
vrstno

šumečo limonado.

Vsako leto se jih porabi več
kakor 40 milijonov kosov.

Edina izdelovalnica:

Prva češka deln. družba orient. tovarn za sladkornine in čokolado

Kralj. Vinohradi prej
A. Maršner

**Slovinci spominjajte se pod-
pornega društva za slovenske
visokošolce v Pragi!**

Gülikovana

v Parizu s časnim
križcem, diplomo in
zlato medaljo.

Patentirana

v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz
vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

izdelovatelj cementnin na Glincah
pri Ljubljani.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni!

Na vsako
sprehodno
palico se
lahko
natakne

Praktično!

1 komad
samo 3 K,
3 komadi
5 K 50 v.

Daljnogled — 50 kratno povečanje.

Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3,
Sechshausenstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!!

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudezna zbirka

600 kosov samo za fi. 2.50

ni priložnostni nakup in sicer:

Pristna švic. pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul.
gre natančno, s 3letno tvorn. pis. garancijo; amer. double-
zlata oklepna verižica; 2 amer. double-zlata prstana (za
dame in gospode); angl. pozlač. garnitura; manšetni, ovra-
tniški in naprstni gumbi; 5delni amer. žepni nožek; eleg.
svilnata kravata najnov. kroja, barva in vzorec po želji;
prekrasna naprsna igla s simili-briljantom; mična damska
broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garntura;
eleg. pristno usnj. denarnica; par amer. butonov z imit.
žlahnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salon.
album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prekr.
koljé za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovskega biserov;
5 indijskih čarovnikov, razvedre vsako družbo in še 350
razl. predmetov, koristnih in neutrpljivih pri vsaki hiši
— zastonj. Vse skupaj z eleg. sist. Roskopf žepno uro,
ki je sama dvakrat toliko vredna, samo gl. 2.50. Po pov-
zetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja

S. Urbach, svetovna razpošiljalnica
Krakov šte. 85.

N. B. Kdor naroči 2 zavitka, mu pridenem zastonj
prima angl. britev ali 6 najfin. žepnih robcev. Za neuga-
jajoče denar takoj nazaj, vsak riziko toraj izključen.

Brezskrbno

družinsko sredo garantira najvaž-
nejša knjiga o preoblagodarjenju z
otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja
diskretno proti 90 v. v avstr. poštah
znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296
Lindenstrasse. 50.

Pozor starši!

Dijaški dom v Ljubljani!

s šolskim letom 1907/8.

Podatki pod naslovom „Konvikt“ poste-
restante v Ljubljani.

Kopališče

Postaja c. kr. drž. železnic. 1 1/2 ure od Ljubljane. Skupno zdravljenje z vodo.
(Zistem Priessnitz in Kneipp). Solne kopalje, kopalje v ogljikovi
kislini in električne kopalje, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

in vodno zdravišče

Masaža, zdravilna telovadba.
Uporabljanje elektrike. Zmerne cene.
Odprto od 15. maja do oktobra.

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik
kodališča.

Kamnik na Kranjskem.

Rimska cesta 2.

Hišlerjeve ulice 5.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

WARBINEK-ovi
piani so neprekosljivi!

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare
klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi na posodo. Uglasevanja in poprave se izvr-
šujejo točno in dobro. Solidne cene. Petletna garancija. Prepričajte se osebno.

Lovska pipa

iz lesa izrezljana s por-
celanastim vložkom,
cena za komad K 2*20

Ako se naroči oba predmeta ali od enega več komadov,
pošljem poštne prosto! Razpošilja po povzetju Siegr.
Jellinek, Dunaj, XII/2, Gierstergasse 2/13.

Budilka

v finem nikelnastem okrovu, da
dobro gre, se jamči, prav lep
okras za sobo, cena za kom. K 7*50

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9*60, boljše
vrste K 12*—, belo puhasto naskubljeno
K 18*— K 24*—, snežnobelo puhasto na-
kubljeno K 30*—, K 36*—. Razpošilja se
franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti
povrnjeni poštini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Pilsen, Češko.

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.

Šivajo, krpajo in vezejo.

Neprekosljivi za obrtne namene,

šivajo naprej in nazaj.

! Kroglasto ležišče!

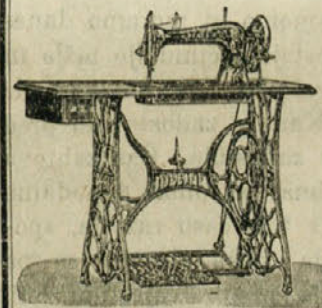
Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje

Mestni trg 9. v gradu.

56

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti
najboljše sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je
KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjujejo
prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam
mnogo priznalnic in zahvalnic. — Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h,
2 lončka 5 K. — Naročajte samo pri meni pod naslovom

20

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu šte. 68 v Slavoniji.

Le „Zvezdna“ cikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji
na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priloga se za dobavo železnine vse vrste,
zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-
delce, okove vse vrste za stavbe in po-
hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na
Hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga
Jos. Petričevih zvezkov

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdovolatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital-, Stritar. ul. 7

Dobri
se
povsod

ZELODČNA TINKTURA

odvajalna

LEKARJA PICCOLI-JA

v LJUBLJANI

pospešuje prebavo in odprtje
črevesa. Cenik brezplačno.

Ena stekleničica 20 vinarjev.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovar-
niške družbe
„UNION“
za izdelovanje
najboljših ur
v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksporl.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.
Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Anton Turk

književnik in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priloga:

Kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom (na
staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica
(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom, po
novi decimalni ali meterski meri. V pla-
tno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priloga: drogve, kemikalije, ustne vode in
zobni prašek; redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, toaletne predmete, fotogra-
fijske aparate in potrebščine, obvezila,
sredstva za desinfekcijo, paste in vosek za
tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli
za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.
**Kupuje vsakovrstna zelišča (rože)
semena, korenine, ovetje, lubje itd.**

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priloga

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev
iz tirol. nepremokljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priloga pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznane najboljše oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z
jako majhno množino pobarvati veliko površino,
razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhem d. Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za
vse proge ameriških železnic dobite v LJUBLJANI edino le pri

Edvardu Tavčarju, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brez-
plačno. — Postrežba poštna, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in
Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kako? Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo,
Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Krup vzbujajoče!

Namesto
18 K
samo
7 K

Krasna remontoir- Gloria- srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gra-
virana, natančno tekoča, 3letno
jamstvo, proti povzpetju

samo 7 kron

Tovarna za ure: Heinrich Weiss
Dunaj, XIV/3., Sechshausenstr. 5/7.

Velika zaloga zlatih in srebnih žep-
nih ur, stenskih ur, vsakovrstnih
optičnih predmetov. Zlatnine in sre-
brnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj
in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic,
največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in
preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih na-
grobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatom zamorete kupiti vsak
čas po najnižjih cenah traverze,
železniške šine, cement in vse
druge stavbne potrebščine,
razno orodje, sesalke za vodo,
vino in gnojnico, vseh vrst
tehtnice in uteži in vse druge
v železninsko stroko spadajoče predmete.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke
za gospode, dame in otroke.

Priporočajte
povsod
„Naš List“

„Flox“

je fotografičen aparat, s
katerim lahko fotografira
vsakdo brez da bi se
prej kaj učil. S tem apa-
ratom se napravljajo po-
dobe v velikosti 5x7 cm
in stane eleganten s kom-
pletno opremo in navo-
dilom samo K 6.—. Raz-
pošilja po povzpetju
H. Weiss, Dunaj, XIV/3.
Sechshausenstrasse 5/110.

MALOKRVNE

nervozne
in bolehave osebe kakor tudi
slabotne otroke

Krepča edino le

ZELEZNATO VINO

LEKARNARJA
PICCOLI-JA v LJUBLJANI

I politterska steklenica K 2.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo. Edino pravi je le Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno.
12 malih ali 6 dvojnatih steklenic
ali 1 velika posebna steklenica
s patent. zamaškom K 5.—.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo
za vse še tako zastarane rane, vnetja,
poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.
Razpošilja le proti predplači ali
po povzetju.
Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši
splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči za-
hvalnih pisem zastoj in franko.

Steckenpferd- Lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečim ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalnic
navspešnejše izmed vseh medicinalnih mil zoper
pege, kakor tudi v dosegu in ohranitev nežne,
mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po
80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah
s parfumerijami in milom in v brivnicah.

**Mi
vsi**

nosimo le kravate od trdke Fr. Steiner, ker nam tam
solidno postrežejo. — 6 kravate ali pentelj (ali 3 kravate
in 3 pentlje) lepo sortirane 3 K, posebno fino sortirane
6 kom. 4 K. — Razpošiljalnica kravate Fr. Steiner,
Dunaj, II. Krafftgasse 6/7. Pošilja po povzetju. Dovo-
ljeno je zamenjati.

Razumne žene

zahtevajo knjigo „Die Störungen der Periode“, spisal
dr. med. Lewis. Vpslati je K 1.20, prospekt zastoj.
Z. Piervas, Kalk 245 b. Köln a. Rh.

Samo 3 krone stane dobra električna žepnasvetilka

la nadomestna baterija 80 vin.

Razpošilja po povzetju

Henrik Weiss • Dunaj

XIV./3, Sechshausenstrasse 5/7.

Veliko presenečenje!

Nikdar več v življenju
take prilike! **600 komadov samo gld. 1.95.**

1 krasno pozlač. preciz. ura z verižico, s 3letnim jam-
sivom, 1 mod. svilena kravata za gospode, 2 fina žepna
roba, 1 prstan za gospode z imit. biserom, 1 eleg. broša
(novost), 1 par gumbov z imit. briljanti, 1 žepno zrcalo,
1 denarnica, 1 par manš. gumbov, 3 naprsni gumbi, vse
double-zlato s patent. zaponi, 1 album 10 najlepših slik
sveta, 3 šalj. predmeti, velika veselost za mlade in stare,
1 nikeln. tintnik, 20 važnih dopis. predmetov in še 500
raznih predmetov za dom neobhodno potrebnih. Vse
skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja samo
gld. 1.95. Pošilja po povzetju, ali če se denar prej vpošlje,
Dun. centr. razpošiljalnica P. Lust, Krakov 427.
Kar ne ugaja, se zamenja.

Pošljite 50 krajcarjev

v znamkah. Zato dobite 8 velefine higienične vzorce, 6
vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gl. 70 kr., 25 vzorcev 3 gl.
40 kr., poleg najnov. ilustr. cenovnika in navodilo za upo-
rabo franc. in amer. gum. predmetov, tucat od 45 kr. naprej.
V zalogi so vse kuriozitet, mnogo novosti, izdeluje vsak
gumasti predmet. — Najcenejše in direktno se kupi le pi-
smeno naročilo. Diskretna pošiljatev. **H. Auer**, zaloga
tov. gum. predmetov. Dunaj, IX./2, Nussdorferstr. 3/313.

Žene!

Zastajanje krvi itd. ozdravlja

P. Ziervas, Kalk b. Köln (Nemčija) št. 245.

Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je hitro po-
magalo.“ — (Prosi se povratne poštnine.)

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Pazi naj se, da se
nakupuje samo v naših
prodajalnah.

Naše prodajalne se
vse poznajo po tem
znamenju.

Singer Co. akejska družba za šivalne stroje

Ljubljana **Kranj** **Novo mesto** **Kočevje**
Sv. Petra cesta 4. Glavni trg 192. Veliki trg 88. Glavni trg 79.

Zaloga olja, šivanč in posameznih delov • Najboljše je najceneje

Stari stroji se zamenjajo.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti
najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadanju **KAPILOR št. 2**. Povzročča da
postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi.
Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalnic. Stane
poštine prosto na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se
samo od mene pod naslovom

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

Najboljši izmed vseh

obstoječih posnemalnikov za mleko je in ostane neoporečno

originalni Meys-posnemalnik

D. R. Patent

Ta je prvi posnemalnik na Nemškem, pri katerem se uporablja
prosto viseči izločilni bobnič, in edini nemški posnemalnik,
kateremu je bila prisojena

velika srebrna spominska svetinja nemške kmetijske družbe
(za novo orodje 1905)

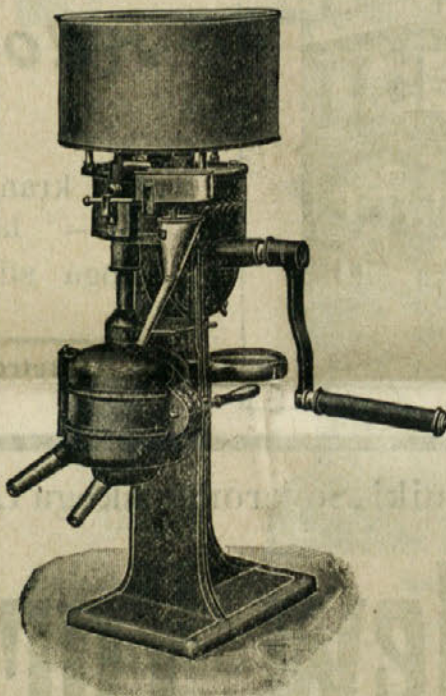
Mekarska strokovna razstava v Pragi 1900: Častni diplom. Prvo darilo.
Mednarodna kmetijska razstava v Pragi 1906: Diplom k zlati kolajni kmetijske
osrednje družbe za kraljevino Češko.

Prosto viseč, na kroglastih ležiščih tekoč izločilni bobnič,
igranje lahek tek, kolesovje je popolnoma pokrito, olja se porabi
zelo malo, posnemanje je najnatanejše, trpežnost največja. —
Spričevala o 12- in večletni uporabi.

Edini izdelovatelji:

JOS. MEYS & Co., Hennef/Sieg (Nemčija)

Oglasijo naj se le taki prekupei, ki bodo kupili stroje za
lasten gotov račun. 6-5

Knetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skoncraliji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1906
K 11,325.728-62.

Denarni promet
K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na
menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.